

ปัจจัยที่มีผลต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้
กรณีศึกษา บมจ.ธนาคารสยามซิตี้ เขตพื้นที่มหาสารคาม

THE STUDY OF FACTOR AFFECTING TO PROBABILITY DEBTORS BECOMING
NON PERFORMING LOANS : A CASE STUDY OF SIAMCITY BANK PUBLIC
COMPANY LIMITED MAHASARAKHAM AREA

ศิริพงษ์ อินทร์พรหม¹

นงคินิตย์ จันทร์จรัส²

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะทั่วไปของลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ทำการศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแฟ้มสินเชื่อรายบุคคลและข้อมูลประวัติการชำระหนี้จากระบบงานของ บมจ.ธนาคารสยามซิตี้ เขตพื้นที่มหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นลูกหนี้ที่เคยถูกจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานในปี 2556-2558 จำนวน 490 ราย แบ่งเป็นหนี้ปกติจำนวน 197 ราย และหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ 293 ราย โดยใช้แบบจำลองการถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ในส่วนของปัจจัยด้านเพศ ระดับชั้นอาชีพ ระดับรายได้ สัดส่วนภาระหนี้ผ่อนชำระต่อรายได้สุทธิต่อเดือน และงวดผ่อนชำระ ประเภทหลักประกัน วงเงินสินเชื่อรวม และสัดส่วนภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินสินเชื่อรวม พบว่าไม่มีผลกระทบต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และการทดสอบความแม่นยำของแบบจำลองพบว่าแบบจำลองมีความน่าเชื่อถือหรือความแม่นยำอยู่ที่ 77.80%

คำสำคัญ: หนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ การถดถอยโลจิสติก

Abstract

The purposes of this study are to 1) study the general characteristics of subprime debtors 2) study the factors affected the probability of transforming debtors to non-performing loan. The study was conducted by collecting information from retail loan files and records of loan repayment of Siam City Bank Public Company Limited in Mahasarakham regional area. The samples of this study are 490 debtors who used to be categorized as subprime debtors in 2013-2015, which was divided into 197 debtors with normal debt and 293 debtors with non-performing loan. The study used Logistic Regression Analysis model to analyze the information at the confidence level of 95%. The results of the study shown that the factors affected the probability of transforming debtors to non-performing loan are, age, marital status, level of education, and working experiences. On the contrary, the study found that the factors in the part of gender, career stage, income level, type of collateral, total loan credit, debt service ratio, remaining loan to total loan credit ratio, and installment periods did not affect the probability of transforming debtors to non-performing loan. Moreover, the accuracy test of the model revealed 77.80% accurate.

Keywords: non performing loan , logistic regression

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น E-mail : siripong.inprom@ktb.co.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

จากความผันผวนของเศรษฐกิจโลกในช่วงปี 2558 และการชะลอตัวทางเศรษฐกิจเอเชียโดยเฉพาะเศรษฐกิจของประเทศจีน ราคาน้ำมันและราคาสินค้าโภคภัณฑ์ที่ลดลง และการเริ่มปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยของธนาคารกลางสหรัฐอเมริกา ส่งผลให้เศรษฐกิจของไทยซึ่งมีการพึ่งพาการส่งออกและมีความเชื่อมโยงกับระบบการเงินของโลกค่อนข้างสูงย่อมไม่สามารถหลีกเลี่ยงผลกระทบดังกล่าวได้ภาวะเศรษฐกิจที่ฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ประกอบกับความสามารถในการชำระหนี้ที่ลดลงของภาคครัวเรือนและภาคธุรกิจส่งผลต่อคุณภาพสินเชื่อและความสามารถในการชำระหนี้ของสถาบันการเงิน และสัดส่วนสินเชื่อต่อคุณภาพหรือหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan : NPL) ต่อปริมาณสินเชื่อรวมในระบบสถาบันการเงินเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.2 ณ สิ้นปี 2557 เป็นร้อยละ 2.8 ณ สิ้นไตรมาส 3 ปี 2558 [2]

เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและความสามารถในการรองรับความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองเพื่อให้สถาบันการเงินมีการกันเงินสำรองอย่างเพียงพอและสามารถรองรับความเสียหายที่เกิดจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่สถาบันการเงินถือครองอยู่ได้ โดยเฉพาะเงินให้สินเชื่อที่ถือเป็นสินทรัพย์หลักของธนาคาร [3] การกันเงินสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญหรือหนี้สูญมีความสำคัญในทางบัญชีเป็นอย่างมากเนื่องจากส่งผลกระทบต่องบการเงินของธนาคารเนื่องจากถือเป็นค่าใช้จ่ายอย่างหนึ่ง กล่าวคือหากธนาคารมีผลประกอบการที่ดีแต่มีลูกหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้และก่อให้เกิดหนี้สูญเป็นจำนวนมากทำให้ธนาคารต้องกันเงินสำรองค่าเผื่อหนี้สูญ อาจส่งผลให้งบการเงินของธนาคารขาดทุนและอาจส่งผลกระทบต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ดังนั้นการกันเงินสำรองจึงเป็นสิ่งที่ธนาคารให้ความสำคัญควบคู่กับการหาแนวทางในการลดจำนวนหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ให้มากที่สุด

บมจ.ธนาคารสยามซิตี้ มีสถานะเป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกระทรวงการคลัง มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจตามนโยบายของรัฐบาลและยังเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 มีสินเชื่อต่อคุณภาพหรือหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวน 76,371 ล้านบาท โดยเพิ่มขึ้น 18,882 ล้านบาท (ร้อยละ 32.84) จาก 31 ธันวาคม 2557 ทำให้ธนาคารต้องกันเงินสำรองเพิ่มขึ้นจากเดิม 18,643 ล้านบาท เป็น 30,541 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจำนวน 11,898 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 63.82 จากปี 2557 (หมายเหตุ บมจ.ธนาคารสยามซิตี้ เขตพื้นที่มหาสารคาม เป็นหน่วยงานสมมติเพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น)

จะเห็นว่าหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้นั้นส่งผลให้ธนาคารต้องแบกรับภาระกันเงินสำรอง และสูญเสียโอกาสในการที่จะนำเงินส่วนนั้นไปหมุนเวียนเพื่อทำกำไร ดังนั้นหากทราบถึงคุณลักษณะและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จะทำให้ธนาคารสามารถวางแผนในการป้องกันการเกิดหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพื่อลดภาระการกันเงินสำรองและบริหารจัดการคุณภาพสินเชื่อได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะทั่วไปของลูกหนี้ที่เคยถูกจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้

วิธีดำเนินงาน

1. เก็บรวบรวมของกลุ่มตัวอย่างจากแฟ้มข้อมูลสินเชื่อรายบุคคลและข้อมูลประวัติการชำระหนี้จากระบบงานของธนาคาร ซึ่งเป็นลูกหนี้ที่เคยถูกจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานจำนวน 490 ราย ในระหว่างปี 2556 – 2558

แบ่งเป็นลูกหนี้ที่สามารถกลับมาชำระหนี้ได้ปกติจำนวน 197 ราย กำหนดให้มีค่าเป็น 0 และลูกหนี้ที่กลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้จำนวน 293 ราย กำหนดให้มีค่าเป็น 1

2. วิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะทั่วไปของลูกหนี้โดยใช้สถิติพรรณนา คือ ค่าร้อยละ ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยใช้สถิติอ้างอิง คือ การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) [1][4] ซึ่งมีตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 12 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน(จำนวนปี) รายได้สุทธิต่อเดือน สัดส่วนภาระหนี้ผ่อนชำระต่อรายได้สุทธิต่อเดือน(%) ประเภทหลักประกัน วงเงินสินเชื่อรวม งวดผ่อนชำระต่อเดือน สัดส่วนภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินสินเชื่อรวม(%) แต่เนื่องจากตัวแปรตามเป็นรูปแบบมี 2 ทางเลือก (Binary Choice) คือ ความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะไม่กลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งกำหนดให้มีค่าเป็น 0 และความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งกำหนดให้มีค่าเป็น 1 โดยจัดรูปสมการที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

$$(P_y) = \ln \left[\frac{P_y}{1-P_y} \right] = b_0 + \sum_{n=1}^k b_n x_n \quad (1)$$

หรือเมื่อ Take Logarithms จะได้ว่า

$$\ln(P_y) = \ln \left[\frac{P_y}{1-P_y} \right] = b_0 + \sum_{n=1}^k b_n x_n \quad (2)$$

โดยที่	P_y	คือ ความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะไม่กลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้
	$\ln(P_y)$	คือ Log ของสัดส่วนความน่าจะเป็นที่จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้
	b_0	คือ ค่าพารามิเตอร์ของตัวแปรอิสระ
	x_1	คือ ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อ P_y ประกอบไปด้วย
	x_1	คือ เพศ
	x_2	คือ อายุ
	x_3	คือ สถานภาพ
	x_4	คือ ระดับการศึกษา
	x_5	คือ ระดับชั้นอาชีพ
	x_6	คือ ประสบการณ์ในการทำงาน (จำนวนปี)
	x_7	คือ รายได้สุทธิต่อเดือน
	x_8	คือ อัตราส่วนภาระผ่อนชำระต่อรายได้สุทธิต่อเดือน(%)
	x_9	คือ ประเภทหลักประกัน
	x_{10}	คือ วงเงินสินเชื่อรวม
	x_{11}	คือ งวดผ่อนชำระ
	x_{12}	คือ สัดส่วนภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินสินเชื่อรวม (%)

จะได้แบบจำลองที่ใช้ศึกษา ดังนี้

$$\ln(P_y) = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9 + b_{10}x_{10} + b_{11}x_{11} + b_{12}x_{12} \quad (3)$$

โดยแบบจำลองโลจิสติกที่ใช้ในการศึกษาดังสมการที่ (3) สามารถนำมาวิเคราะห์หาปัจจัยส่งผลกระทบต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ โดยมีสมมติฐานที่ว่าปัจจัยตามตัวแปรอิสระข้างต้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ผลการวิจัย

- 1) คุณลักษณะทั่วไปของลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

จากการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 490 ราย พบว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.60 อายุต่ำกว่า 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.50 สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 54.70 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 58.00 ประกอบอาชีพในกลุ่มเกษตรกร ค่าขายแผงลอย พนักงานเอกชนระดับปฏิบัติการ ข้าราชการระดับต่ำกว่าชำนาญการ คิดเป็นร้อยละ 62.70 ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.10 ระดับรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 36.10 อัตราส่วนภาระหนี้ผ่อนชำระต่อรายได้สุทธิต่อเดือน 75.01-100% คิดเป็นร้อยละ 31.40 ประเภทหลักประกันเป็นบุคคลค้ำประกัน คิดเป็นร้อยละ 57.10 วงเงินสินเชื่อรวมน้อยกว่า 500,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.10 งวดผ่อนชำระน้อยกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 44.30 และสัดส่วนภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินสินเชื่อรวมมากกว่า 75% คิดเป็นร้อยละ 74.70

- 2) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้

ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Variable in The Equation) ที่ได้จากการใช้โปรแกรม SPSS For Windows Version 22.0 ในการคำนวณพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้นั้นประกอบด้วยปัจจัยดังนี้ คือ อายุ (age) สถานภาพ (status) ระดับการศึกษา (education) และประสบการณ์ในการทำงาน (Experience) โดยพิจารณาจากค่า sig. มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 1

จากผลการศึกษาที่ได้สามารถนำมาเขียนแบบจำลองความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ดังนี้

$$\ln(P_y) = \ln\left[\frac{P_y}{1-P_y}\right] = b_0 + \sum_{n=1}^k b_n x_n \quad (4)$$

หรือ

$$\ln(Py) = -3.784 + 0.045(\text{age}) - 1.429(\text{status1}) + 0.994(\text{status2}) - 1.337(\text{education2}) + 0.40(\text{experience}) \quad (5)$$

สรุป

ผลการศึกษาด้านปัจจัยต่างๆของลูกหนี้เพื่อหาค่าความน่าจะเป็นว่าปัจจัยเหล่านั้นมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งกำหนดให้ตัวแปรตามเป็นโอกาสที่เกิดขึ้นได้เพียง 2 ค่า คือ ลูกหนี้กลับมาชำระหนี้ปกติ และลูกหนี้กลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 12 ตัวแปร กับความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ด้วยแบบจำลองโลจิสติก โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการศึกษาพบว่าตัวแปรที่สามารถอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ 1) อายุ (Age) โดยส่วนมากอายุน้อยกว่า 40 ปี 2) สถานภาพ (Status) โดยส่วนมากมีสถานภาพสมรส 3) การศึกษา (Education) โดยส่วนมากระดับปริญญาตรี 4) ประสบการณ์ในการทำงาน (Experience) โดยส่วนมากน้อยกว่า 10 ปี

ในส่วนของตัวแปรเพศ (Gender) ระดับชั้นอาชีพ (Occupation) ระดับรายได้ (Income) ภาระหนี้ผ่อนชำระต่อรายได้สุทธิต่อเดือน (DSR) ประเภทหลักประกัน (Collateral) วงเงินสินเชื่อรวม (Credit Limit) ภาระหนี้ผ่อนชำระ (Payment) และภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินสินเชื่อรวม (Ledger Balance) ผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าปัจจัยเหล่านั้นไม่มีผลต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้แต่อย่างใด โดยพิจารณาจากค่า Sig. ที่มีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 ในส่วนของการทดสอบความสามารถในการพยากรณ์ของแบบจำลองโดยเฉลี่ยแล้วเท่ากับ 77.80 ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าแบบจำลองดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือหรือหรือสามารถพยากรณ์ได้ถูกต้องร้อยละ 77.80

ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ กรณีศึกษา บมจ.ธนาคารสยามซีที เขตพื้นที่มหาสารคาม ทั้งด้านคุณลักษณะและปัจจัยที่มีผลที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งนำมาเป็นข้อเสนอแนะกับ บมจ.ธนาคารสยามซีที เขตพื้นที่มหาสารคาม ดังนี้

3.1.1 การพิจารณาคุณลักษณะในเบื้องต้นของผู้ขอสินเชื่อ ธนาคารควรให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านคุณภาพเทียบเท่ากับปัจจัยด้านความสามารถในการชำระหนี้ เช่น สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษา อายุ และให้ความสำคัญของหลักประกันโดยเฉพาะบุคคลค้ำประกันควรเป็นบุคคลที่ผู้ขอสินเชื่อให้ความยำเกรงหรือมีอำนาจมากกว่าผู้ขอสินเชื่อนอกจากนี้จะต้องพิจารณาถึงความน่าเชื่อถือและฐานะของบุคคลค้ำประกันเป็นสำคัญ

3.1.2 การติดตามการนำเงินไปใช้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะลูกหนี้ที่มีวงเงินกู้หลายประเภท เพื่อให้การใช้เงินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการขอสินเชื่อ ออกตรวจเยี่ยมกิจการของลูกค้ายในกรณีสินเชื่อธุรกิจ ออกตรวจเยี่ยมหน่วยงานราชการในกรณีที่ลูกค้ายใช้สินเชื่อสวัสดิการหน่วยงาน

3.1.3 ธนาคารควรมีการติดตามหนี้ในลักษณะ Tracking ในกรณีที่ลูกหนี้เริ่มส่งสัญญาณผิดนัดชำระหนี้ ชี้ให้ลูกค้ายเห็นความสำคัญของการชำระหนี้คืนและชี้ให้เห็นผลกระทบจากการผิดนัดชำระหนี้ หากพบว่าลูกหนี้ส่งสัญญาณผิดนัดชำระหนี้ ธนาคารควรติดต่อเพื่อสอบถามสาเหตุหรือเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้ลูกค้ายทันที

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้ทำการศึกษาโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างลูกหนี้ประเภทบุคคลธรรมดาเท่านั้น ไม่ครอบคลุมลูกหนี้ทุกประเภทของธนาคาร ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกหนี้นิติบุคคล

กลุ่มลูกหนี้สินเชื่อขนาดใหญ่ หรือศึกษาเจาะลึกเปรียบเทียบตามประเภทสินเชื่อ เช่น สินเชื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อธุรกิจ เป็นต้น เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของลูกหนี้ และทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการบริหารคุณภาพสินเชื่อของธนาคารต่อไปในอนาคต

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาในครั้งนี้ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงคินี จันทร์จรัส คณะบริหารธุรกิจ และการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างสูงที่ได้ให้คำปรึกษาตลอดจนให้คำแนะนำในการศึกษาจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี กราบขอบพระคุณบิดา มารดา และญาติทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในการศึกษาในครั้งนี้ และกราบขอบพระคุณท่านคณาจารย์และบุคลากรวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ได้อบรมสั่งสอนและให้ความช่วยเหลือในการศึกษาจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- [1] กัลยา วานิชย์บัญชา. (2558). การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. พิมพ์ครั้งที่ 27. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [2] ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2559). รายงานการประเมินเสถียรภาพระบบสถาบันการเงินไทย. ค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559 จาก <http://www.bot.or.th>.
- [3] ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2551). หลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันสำรองของสถาบันการเงิน. ค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2559 จาก <http://www.bot.or.th>.
- [4] สายชล สีนสมบูรณ์ทอง. (2559). การวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวโดยใช้ SPSS และ MINITAB. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท จามจุรีโปรดักส์ จำกัด.

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกเพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Variable in The Equation)

ตัวแปร	ลักษณะตัวแปร	B	S.E.	Wald	Df	Sig.	Exp(B)
age	อายุ	0.045	0.017	6.542	1	0.011	1.046
status(1)	สถานภาพโสด	-1.429	0.359	15.852	1	0.000	0.240
status(2)	สถานภาพสมรส	0.994	0.349	8.095	1	0.004	2.702
education(2)	การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี	-1.337	0.435	9.443	1	0.002	0.263
experience	ประสบการณ์ในการทำงาน	0.040	0.019	4.192	1	0.041	1.041
Constant	ค่าคงที่	-2.447	0.892	7.529	1	0.006	0.087

ที่มา : จากการคำนวณ

ปัจจัยที่มีผลต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้
กรณีศึกษา บมจ.ธนาคารสยามซิตี้ เขตพื้นที่มหาสารคาม

THE STUDY OF FACTOR AFFECTING TO PROBABILITY DEBTORS BECOMING
NON PERFORMING LOANS : A CASE STUDY OF SIAMCITY BANK PUBLIC
COMPANY LIMITED MAHASARAKHAM AREA

ศิริพงษ์ อินทร์พรหม¹

นงคินิตย์ จันทร์จรัส²

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะทั่วไปของลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ทำการศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแฟ้มสินเชื่อรายบุคคลและข้อมูลประวัติการชำระหนี้จากระบบงานของ บมจ.ธนาคารสยามซิตี้ เขตพื้นที่มหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นลูกหนี้ที่เคยถูกจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานในปี 2556-2558 จำนวน 490 ราย แบ่งเป็นหนี้ปกติจำนวน 197 ราย และหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ 293 ราย โดยใช้แบบจำลองการถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) ในการวิเคราะห์ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95% ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ได้แก่ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ในส่วนของปัจจัยด้านเพศ ระดับชั้นอาชีพ ระดับรายได้ สัดส่วนภาระหนี้ผ่อนชำระต่อรายได้สุทธิต่อเดือน และงวดผ่อนชำระ ประเภทหลักประกัน วงเงินสินเชื่อรวม และสัดส่วนภาระหนี้คงเหลือต่อวงเงินสินเชื่อรวม พบว่าไม่มีผลกระทบต่อความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะกลายเป็นหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และการทดสอบความแม่นยำของแบบจำลองพบว่าแบบจำลองมีความน่าเชื่อถือหรือความแม่นยำอยู่ที่ 77.80%

คำสำคัญ: หนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ การถดถอยโลจิสติก

Abstract

The purposes of this study are to 1) study the general characteristics of subprime debtors 2) study the factors affected the probability of transforming debtors to non-performing loan. The study was conducted by collecting information from retail loan files and records of loan repayment of Siam City Bank Public Company Limited in Mahasarakham regional area. The samples of this study are 490 debtors who used to be categorized as subprime debtors in 2013-2015, which was divided into 197 debtors with normal debt and 293 debtors with non-performing loan. The study used Logistic Regression Analysis model to analyze the information at the confidence level of 95%. The results of the study shown that the factors affected the probability of transforming debtors to non-performing loan are, age, marital status, level of education, and working experiences. On the contrary, the study found that the factors in the part of gender, career stage, income level, type of collateral, total loan credit, debt service ratio, remaining loan to total loan credit ratio, and installment periods did not affect the probability of transforming debtors to non-performing loan. Moreover, the accuracy test of the model revealed 77.80% accurate.

Keywords: non performing loan , logistic regression

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น E-mail : siripong.inprom@ktb.co.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น